Univerzita Karlova v Praze
Fakulta humanitních studií
katedra Řízení a supervize v sociálních a zdravotnických organizacích

POSUDEK VEDOUCÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Diplomová práce: Životní situace rodinných příslušníků osob po poranění mozku v kontextu péče a podpory

Autor: Bc. Tereza Žílová

Vedoucí diplomové práce: Doc. MUDr. Iva Holmerová, Ph.D.

Studentka se zabývá tématem, které je jí známé i z praktického pohledu, neboť pracuje v občanském sdružení Cerebrum, které je zaměřeno na problematiku lidí po poranění mozku. Práce je zpracována přehledně a strukturovaně.

V úvodu k teoretické části vymezuje autorka téma práce a zabývá se stručně a výstižně problematikou poranění mozku. Charakterizuje systém péče o pacienty s poraněním mozku v České republice a poukazuje na závažnou skutečnost, kterou také dokumentuje četnými literárními prameny, na fakt, že akutní péče v České republice je na dobré, mnohdy i špičkové úrovni, avšak velmi deficitní či naprosto chybějící jsou další návazné služby, a to zejména ve smyslu rehabilitace, neurorehabilitace, poradenství, koordinace služeb či následné péče. Tyto nedostatky způsobují další návazné problémy těm, kteří pečují nejčastěji, rodinným pečujícím. Autorka popisuje neuspokojivou situaci s ohledem na podporu rodinných pečujících v České republice a uvádí, že přestože došlo k některým zlepšením, situace u nás není dosud srovnatelná s některými jinými evropskými zeměmi. Další relativně obsáhlá část práce je věnována také problematice rodiny, reakcím rodinných příslušníků na poranění svého blízkého, fázemi, kterými procházejí a nejčastějším problémům, se kterými se setkávají. Jedná se o pocit osamělosti, stres a vyčerpání, problémy v komunikaci, změnu rolí. Zmiňuje také další důležité fenomény, kterými jsou nadměrná péče a zdravotní zátěž pečujících samotných. V jedné z dalších kapitol potom pojmenovává důležité role rodiny, respektive pečující rodiny. Podrobněji se zabývá dopadem poranění mozku na vztahy v rámci rodiny, a to jak mezi partnery či sourozenci, tak mezi dětmi a rodiči. Dále pojmenovává některé faktory související s kvalitou života rodiny, rodinných pečujících, s jejich potřebami, které dále reflektuje v souvislosti se službami, jež by měly vycházet těmto potřebám vstříc. V první řadě se jedná o poskytnutí informací rodinným pečujícím, o jejich edukaci a dále o spektrum dalších potřebných služeb, které autorka stručně a výstižně uvádí. Závěr této kapitoly tvoří návrh informačního materiálu pro pečující.

V praktické části práce provedla studentka kvalitativní šetření, rozhovory s rodinnými příslušníky lidí po poranění mozku. Také tato část je zpracována strukturovaně a přehledně. Autorka pojmenovává jednotlivé problémy, se kterými se rodinní příslušníci lidí s poraněním mozku setkávají. Jako první uvádí skutečnost změny osobnost. Jedná se o sice o všeobecné

známý fakt, nicméně autorka tyto změny dokumentuje zajímavými výroky rodinných příslušníků, které dobře dokazují závažnost právě tohoto fenoménu. Dále uvádí a opět dobře dokumentuje další problémy, kterými jsou ztráta zaměstnání a s tím související finanční problémy, zhoršení zdravotního stavu pečujících, zejména pak náročnost situace na jejich psychický stav. Další problémy charakterizuje výstižně: osamělost, strach, vyčerpanost. Další okruh problémů představují změněné vztahy v rámci rodiny i rodiny vůči okolí, také tyto situace jsou přesně a výstižně dokumentovány. Zkušenosti rodinných příslušníků s poskytovanou péčí víceméně potvrzují to, co bylo konstatováno na základě studia literatury – nicméně i zde se ukazují určité skutečnosti, kdy i akutní a nemocniční péče má určité rezervy, a to zpravidla nikoli v používání technologických a medicínských metod, ale zejména v oblasti komunikace, nefarmakologických metod, například bazální stimulace a podobně. Kritičtější postoje zaznamenává zejména s ohledem na další péči, ale také na zajištění kontinuity služeb a komunikaci s rodinnými pečujícími. V poslední části pojmenovává autorka potřeby rodinných příslušníků, z tohoto výčtu i z předchozí analýzy vyplývá, že většina z nich není u nás dostatečně respektována či naplněna.

Závěrem: Autorka se zabývá závažným a dosud málo zkoumaným tématem, které je aktuální zejména s ohledem na vysoký počet a závažné následky poranění mozku. Metodologický přístup je tomuto tématu relevantní, a to i s ohledem na dosud minimální české prameny o dané problematice. Výstupy práce jsou cenné, a to jak z pohledu obecného poznání, tak pro další prosazování zájmů lidí po poranění mozku a jejich rodinných pečujících. Práce může sloužit jako cenný studijní materiál předmětu „služby z pohledu uživatele“ a výstupy práce mohou být pádnými východisky k prosazování změny a postoje k chronicky nemocným lidem v naší společnosti.

Hodnocení: Výborně

V Praze 23. května 2010 Doc. MUDr. Iva Holmerová, Ph.D.

V Praze dne 19. května 2010 Doc. MUDr. Iva Holmerová, Ph.D.